

Lisäys opetussuunnitelman lukuun 5.4. Opetuksen järjestämistapoja

Valmistavan opetuksen lisäopetus

5.4.4 Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Kunta voi järjestää maahanmuuttajille perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta. Valmistavan opetuksen lisäopetusta saavat oppilaat ovat perusopetuksen oppilaita. Opetusta järjestetään sellaiselle ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa. Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on tarkoitettu perusopetukseen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille, joilla ei ole vielä riittävää peruskielitaitoa koulun opetuskielessä (*Kehittyvän kielitaidon asteikon mukainen kielitaidon taitotasoa alle A2*)

Perusopetukseen siirtyvillä oppilailla tarkoitetaan oppilaita, jotka ovat päättäneet valmistavan opetuksen samana tai sitä edeltävänä vuonna. Oppilaan edun kannalta on tarkoituksenmukaista, että hän siirtyy perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen suoraan perusopetukseen valmistavan opetuksen päättymisen jälkeen.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen on tarkoituksenmukaista ohjata oppilaat, joilla on vielä perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen kehittyvä alkeiskielitaito (A1) opetuskielessä (*Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus*) tai puutteellinen tai vähäinen koulunkäyntihistoria. Myös oppilaat, jotka siirtyvät valmistavasta opetuksesta perusopetukseen sen loppuvaiheessa, voivat tarvita valmistavan opetuksen lisäopetusta.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetus voidaan järjestää enintään vuoden ajaksi. Oppilaan tarvetta valmistavan opetuksen lisäopetukseen arvioidaan säännöllisesti, ja se voidaan päättää vuoden aikana niissä oppiaineissa, joissa oppilas ei enää tarvitse sitä.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetusta saavan oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnissa noudatetaan perusopetuksen arvioinnin periaatteita.

Opetuksen tavoitteet ja sisältö

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan peruskielitaitoa opetuskielessä ja eri tiedonalojen kielissä.

Peruskielitaidolla tarkoitetaan sellaisia suomen/ruotsin kielen valmiuksia, joita oppilas tarvitsee perusopetuksessa. Tiedonalojen kielen hallinnalla tarkoitetaan oppilaan valmiuksia lukea, ymmärtää ja tulkita eri oppiaineiden tekstejä sekä tuottaa niitä.

Valmistavan opetuksen lisäopetus on kielitietoista opetusta. Opetuksessa keskitytään kullekin oppiaineelle ominaisten tekstien yhteiseen tarkasteluun, tekstien tyypillisten piirteiden löytämiseen ja opiskelun edellyttämien tekstien ohjattuun tuottamiseen suullisesti ja kirjallisesti sekä oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistamiseen.

Oppilas etenee opinnoissaan paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettyjen vuosiluokkakohtaisten tavoitteiden mukaisesti. Myös opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain on mahdollista valmistavan opetuksen lisäopetuksessa. Tällöin noudatetaan luvussa 5.4.3 kuvattuja periaatteita.

Opetukseen ohjaaminen ja opetuksen järjestäminen

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarve arvioidaan lähtökohtaisesti perusopetukseen valmistavan opetuksen loppuvaiheessa. Arvioinnin tekee perusopetukseen valmistavaa opetusta antanut opettaja yhteistyössä muiden oppilasta opettaneiden opettajien kanssa. Jos oppilas siirtyy valmistavan opetuksen lisäopetukseen myöhemmin, arviointi tehdään yhteistyössä oppilasta opettavien perusopetuksen opettajien kanssa. Arviointi kohdistuu opetuskielen peruskielitaitoon ja eri oppiaineiden tiedonalojen kielen hallintaan.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen ohjataan lähtökohtaisesti ne oppilaat, joiden peruskielitaito opetuskielessä on pääasiassa vielä kehittyvän alkeiskielitaidon (A1) vaiheessa. Tällöin oppilas selviää useimmin toistuvista arkisista koulun kielenkäyttötilanteista. Hän osaa nimetä tuttuja asioita sekä tunnistaa puhutusta ja kirjoitetusta kielestä tuttuja sanoja ja ilmauksia, lyhyitä ohjeita ja tuttuja aiheita. Opetuspuheesta ja opetuksessa käytetyistä teksteistä hän ymmärtää aiheen kuvien ja ydinsanojen avulla ja osaa tuottaa lyhyitä tekstejä. Oppilas tarvitsee malleja ja tukea tekstien ymmärtämiseen, tulkitsemiseen ja tuottamiseen. (Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus).

Oppilaalle voidaan laatia suunnitelma opintoja varten opettajien yhteistyönä.

Suunnitelmassa kuvataan oppilaan opetuskielen opetuksen tavoitteet erityisesti niissä oppiaineissa, joissa valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan sekä muut valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteet. Suunnitelmaa laativat opettajat käyvät keskustelun valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeesta ja tavoitteista oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa.

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on joustavaa, suunnitelmallista ja oppilaan tarpeiden mukaan muuttuvaa. Valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan oppilaan työjärjestyksen mukaisten oppituntien aikana samanaikaisesti yhteisopetuksena, erillisinä lisätunteina, pienemmässä ryhmässä tai henkilökohtaisena ohjauksena. Opetusta voidaan antaa myös oppituntien ulkopuolella huomioiden koulupäivien pituuden enimmäismäärät.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämiseksi koulussa voidaan nimetä vastuuopettaja. Vastuuopettaja osallistuu yhteistyössä muiden opettajien kanssa oppilaan suunnitelman ja työjärjestyksen laatimiseen ja voi toimia myös yhteis- ja samanaikaisopettajana valmistavan opetuksen lisäopetuksessa.

Savonlinnan lisäys:

Savonlinnassa valmistavan opetuksen lisäopetusta järjestetään harkinnan ja tarpeen arvioinnin mukaan ensisijaisesti niille 6-9. luokkien valmistavan opetuksen oppilaille, joilla ei ole vielä riittävää peruskielitaitoa koulun opetuskielessä.

Tarpeen valmistavan opetuksen lisäopetukseen arvioi valmistavan opetuksen opettaja. Hän konsultoi myös mahdollisia muita oppilasta opettavia opettajia.

Savonlinnassa valmistavan opetuksen lisäopetus järjestetään pääasiassa Mertalan koulussa, jossa myös valmistavan opetuksen ryhmä toimii. Näin valmistavan lisäopetuksen oppilaat voidaan luontevasti integroida yleisopetuksen ryhmiin ja samalla vahvistaa valmistavan opetuksen tukea. Tapauskohtaisesti valmistavan opetuksen lisäopetusta voidaan toteuttaa myös muissa kouluissa.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen nimetään vastuuopettaja, joka tilanteesta tai lukuvuodesta riippuen voi olla esim. valmistavan opetuksen ryhmän opettaja tai esim. koulun suomi toisena kielenä / äidinkielen opettaja. Vastuuopettaja laatii valmistavan lisäopetuksen suunnitelman oppilaille, sekä seuraa ja arvioi heidän edistymistään yhteistyössä oppilasta opettavien muiden opettajien kanssa. Suunnitelmapohjana käytetään valmistavassa opetuksessa käytössä olevaa suunnitelmapohjaa tai opetushallituksen luomaa lomaketta, johon kirjataan arvio lisäopetuksen tarpeesta ja oppilaat kielitaidon tasosta, tavoitteet oppilaan opiskelulle, arviointi ja jatkotoimenpiteet.

Vastuuopettaja voi toimia samanaikaisopetuksessa yleisopetuksen ryhmissä ja antaa oppilaille ryhmäkohtaista tukea erilaisissa kokoonpanoissa. Hän voi myös tarpeen mukaan antaa oppilaalle yksilökohtaista ohjausta ja yhteistyössä erityisopettajan kanssa arvioida oppilaan tarvetta myös erityisopettajan antamaan ohjaukseen.

Lisäksi opinto-ohjaaja on mukana yhteistyössä ja arvioinnissa erityisesti jatko-opintojen suunnittelussa.

Vastuuopettajan johdolla oppilasta opettavat opettajat arvioivat yhdessä, milloin oppilas on valmis siirtymään yleisopetuksen ryhmään ja mitkä hänen oppimisen tuen tarpeensa ovat. Yleisopetuksen ryhmään siirtymisen yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä oppilalle päätös tavoitekokonaisuuksittain opiskelusta.